

Nord-Troms Regionråd DA

Til:
Kommunalkomiteen på Stortinget

”LIKHET I INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNENE I TILTAKSSONEN NORD-TROMS OG FINNMARK”

Møte mellom Kommunalkomiteen og Nord-Troms Regionråd og Karlsøy kommune i Alta 25. februar 2010.

Tiltakssonekommunene i Troms har arbeidet med denne saken over lang tid. Det har vært en rekke møter og det er sendt flere uttalelser i saken tidligere. Gjennom dette brevet vil vi forsøke å gi et bilde av hovedtrekkene i saken frem til i dag.

Bakgrunn

Ordningen med tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark ble innført i 1990 som et svar på den negative befolknings- og næringsutviklingen i regionen på 1980-tallet. De økonomiske fortrinnene er rettet både mot bedrifter og privatpersoner, og skal stimulere tilflytting og etablering av ny næringsvirksomhet. Det er selvsagt at innbyggere og næringsliv i regionen likebehandles.

Når det gjelder inntektssystemet for kommunene er imidlertid dette ikke tilfelle. Kommunene innenfor tiltakssonen i Nord-Troms har fremdeles et langt lavere Nord-Norge tilskudd enn kommunene i Finnmark.

Tiltakssonen har vært evaluert flere ganger, sist av Møreforskning i 2002. Det ble konkludert med at virkemidlene hadde gitt god effekt, og at ordningen måtte videreføres og styrkes slik at det i enda større grad kan skapes arbeidsplasser og økning i folketallet. Denne evalueringen ble fulgt opp av en egen Stortingsmelding om tiltakssonen – St.meld nr 8 2003-2004 ”Rikt mangfold i nord” – hvor viktigheten av å satse på nordområdene ble understreket.

Kommuneproposisjonen 2009

Sørheim-utvalget som ble nedsatt av Regjeringen i desember 2006 for å komme med innspill til finansieringssystemet for kommunene fremmet i sin innstilling forslag som innebar likebehandling av kommunene i tiltakssonen. Dette følges ikke opp av Regjeringen i kommuneøkonomiproposisjon for 2009.

NÆRINGSNÅGGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST

Nord-Troms Regionråd DA

Behandlingen i kommunal- og forvaltningskomiteen

I Innst.S.nr.263 (2007-2008) - Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Kommuneproposisjonen 2009 tas denne problemstillingen på nytt opp.

En enstemmig komité uttaler:

"Komiteen registrerer at kommunene i tiltakssonen behandles ulikt, og ber Regjeringen se nærmere på dette."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer:

"Disse medlemmene konstaterer at Regjeringen legger opp til en svært urimelig forskjellsbehandling av kommunene i Nord-Troms som inngår i tiltakssonen. Disse medlemmer kan ikke se noen faglig begrunnelse for denne inkonsekvente politikken, og forventer at Regjeringen senest ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2009 klargjør disse forholdene. Tiltakskommunene i Nord-Troms utgjør et historisk fellesskap som i dagens situasjon står overfor sammenlignbare utfordringer, noe som etter disse medlemmers mening må komme til uttrykk gjennom inntektssystemet."

Statsbudsjettet 2009-2010

Regjeringen følger bare delvis opp kommunal- og forvaltningskomiteen merknad til kommuneproposisjonen 2009 om ulik behandling av kommuner i tiltakssonen. Alle kommunene som oppfyller kriteriene for å motta småkommunetilskudd, vil fra 2009 ha samme sats. Dette er Nord-Troms Regionråd fornøyd med, men Kommunal- og forvaltningskomiteen sin innstilling var imidlertid ikke avgrenset til et forhold, men var knyttet til ulik behandling av kommunene i tiltakssonen.

I statsbudsjettet for 2010 er det lagt inn et opptrappingstrinn som utgjør 10. mill, noe som langt fra er med å rette opp skjevhetene i likebehandlingen i kommunene i tiltakssonen.

Støtte fra KS og Troms fylkesting

Høstkonferansen for KS i 2008, ordførerne i Troms og Finnmark, sluttet seg til uttalelsen fra Nord-Troms kommunene, og henstillet Stortinget om at det nå settes sluttstrek for en lang og urimelig forskjellsbehandling av kommunene innenfor tiltakssonen. Også på KS Kommuneproposisjon-konferanse i Troms i 2009 ble saken tatt opp på nytt, hvor man uttrykte skuffelse over at proposisjonen for 2010 heller ikke løste denne saken. KS-konferansen gjentar at forskjellsbehandlingen må rettes opp, da også Nord-Troms kommunene har betydelige utfordringer knyttet til befolkningsutvikling og høy arbeidsledighet.

NÆRINGSHAGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST

Nord-Troms Regionråd DA

Et enstemmig Troms fylkesting vedtok følgende uttalelse 02.12.08:

"Fylkestinget i Troms har merket seg kravet fra Nord-Troms kommunene om at forskjellsbehandlingen av kommunene innenfor tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark må rettes opp. Troms fylkesting vil sterkt henstille Stortinget om at det nå settes sluttstrek for en lang og urimelig forskjellsbehandling av kommunene innenfor tiltakssonen, med at også Nord-Norge tilskuddet beregnes likt for alle kommunene i tiltakssonen."

Situasjonen i dag, og utfordringene framover er sammenfallende for kommunene i Nord-Troms og Finnmark. Det er nå på tide at forskjellsbehandlingen av kommunene innenfor tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms rettes opp ved at også Nord-Norge tilskuddet beregnes likt for alle kommunene i tiltakssonen.

Alta 25. februar 2010

På vegne av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen

(sign.)
Bjørn Inge Mo
ordfører
Kåfjord

(sign.)
Hanne Braathen
ordfører
Storfjord

(sign.)
John Karlsen
ordfører
Nordreisa

(sign.)
Roy Waage
ordfører
Skjervøy

(sign.)
John Helland
ordfører
Kvænangen

(sign.)
Hans Karlsen
ordfører
Lyngen

(sign.)
Bent Gabrielsen
ordfører
Karlsøy

vedlegg

NÆRINGSRÅD, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST

Nord-Troms Regionråd DA

Vedlegg til uttalelse vedr. "likhet i inntektssystemet for kommunene i tiltakssonen"

TILTAKSSONEN FOR NORD-TROMS OG FINNMARK

Området:

- Tiltakssonen dekker området som ligger lengst nord og øst i landet vårt
- Barentsregionen er hovedområde for den samiske befolkningen. Det er et møte- og bosted for mange kulturer: norsk, samisk, kvensk/finnsk, i de senere år også russisk og innvandrere fra andre verdensdeler
- Den geografiske beliggenheten ved Barentshavet og med grenser mot Russland og EU-landene Finland og Sverige gir regionen en særstilling i Europa

Tiltakssonen:

- Opprettet i 1990 som svar på virkningene av de omfattende omstillingene i regionen på 1980-tallet og ble begrunnet med særlige strukturelle utfordringer knyttet til:
 - Avstand
 - Klima
 - Lav folketetthet
 - Sårbar næringsstruktur

Tiltakssonen viktig for Norge:

- Historisk har næringslivet i Nord-Troms og Finnmark vært basert på utnyttelse av rike naturressurser
- Økt petroleumsaktivitet knyttet til olje og gass byr på store nye muligheter
- Både for innbyggerne i tiltakssonen og for nasjonen Norge er det viktig å bevare særpreget og utvikle det rike mangfoldet som er representert i regionen

Generelle virkemidler:

- Ved etableringen av tiltakssonen ble det langt vekt på at næringslivet og innbyggerne i regionen skulle motta virkemidler uten å måtte søke om å få dem, det vil si generelle virkemidler
- Videre skulle virkemidlene ha en langsiktig karakter, for å bidra til forutsigbarhet og stabile rammevilkår
- Virkemidlene skulle også styrke hverandre gjensidig

Fortrinn i tiltakssonen innenfor:

- Fiskeri- og havbruksnæringen
- Alternative energiformer
- Reiselivsnæringen
- Reindrift
- Olje og gass

Noen permanente ulemper:

- Innenfor; beliggenhet, bosettingsmønster, små sentra og store avstander mellom, små næringsmiljø og manglende regionale arbeidsmarked
- Dette gjør at utfordringene er større i tiltakssonen enn i andre regioner av tilsvarende størrelse i Norge
- Utfordringer for næringslivet;
 - Lav befolkningstetthet (terskelverdier)
 - Logistikk (lange avstander)

NÆRINGSHAGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST